

Læreplan i mediegrafikerfaget Vg3 / opplæring i bedrift

Fastsatt som forskrift av Utdanningsdirektoratet 4. mars 2008 etter delegasjon i brev av 26. september 2005 fra Utdannings- og forskningsdepartementet med hjemmel i lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova) § 3-4 første ledd.

Gjelder fra 01.08.2008

Formål

Datateknologien fører til at stadig flere får muligheter til å skape medieprodukter. Medie- og kommunikasjonsvirksomhetene stiller høye kompetansekrav til profesjonell yrkesutøvelse. Utøvelse av mediegrafikerfaget krever kompetanse i utforming og tilrettelegging av tekst-, lyd- og bildemateriell. Mediegrafikeren arbeider med utvikling, produksjon og distribusjon av ulike medieprodukter og arbeider i ulike typer virksomheter innenfor mediesektoren.

Opplæringen i mediegrafikerfaget skal gi lærlingen et nært forhold til virkeligheten i arbeidslivet og til mediernes utvikling og utfordringer. Opplæringen skal bidra til at lærlingen kan arbeide i samsvar med etiske normer som gjelder for faget og bransjen. Opplæringen skal gi forståelse av fagets betydning i verdiskapingskjeden og hvordan konkrete ideer kan utvikles og problemstillinger kan møtes i praksis innenfor de enkelte mediebærernes muligheter og begrensninger. Opplæringen skal videreutvikle lærlingens kreative ferdigheter og kompetanse i design og produksjon. Kundebehandling, økonomi, produktfunksjonalitet og helse, miljø og sikkerhet inngår i opplæringen.

Opplæringen skal bidra til å gi den enkelte gode arbeidsvaner for systematisk selvstendig arbeid og tverrfaglige arbeidsoppgaver av høy faglig kvalitet. Opplæringen skal fremme evne til kontinuerlig oppdatering og videreutvikling av egen kompetanse og omstillingsdyktighet i yrkesutøvelsen. Opplæringen skal videre gi lærlingen grunnlag for å være med på å ta ansvar i et framtidig yrkesliv. Mange yrker innen mediesektoren krever høyere utdanning. Opplæringen gir yrkesfaglig kompetanse som grunnlag for høyere utdanning innenfor mediesektoren.

Fullført og bestått opplæring fører fram til svennebrev. Yrkestittel er mediegrafiker.

Struktur

Mediegrafikerfaget består av tre hovedområder. Hovedområdene utfyller hverandre og må ses i sammenheng.

Oversikt over hovedområdene:

Årstrinn	Hovedområder		
Vg3 / opplæring i bedrift	Mediedesign	Medieproduksjon	Bedrift, kunde, marked

Hovedområder

Mediedesign

Hovedområdet omfatter idéutvikling, komposisjon og design av ulike medieprodukter innenfor lærebedriftens tjeneste- og produktspekter. Hovedområdet omfatter utvikling av estetisk sans, kreativ tenkning og problemløsning. Det dreier seg også bruk av typografi for å oppnå god budskapsformidling, og ferdigheter i hvordan elementene tekst, form, farge, lyd og bilde egner seg i ulike medieprodukter. Kvalitetssikring og optimal gjengivelse av originalmaterieell inngår også i hovedområdet. Det omfatter også tilpasning til kunde og målgruppe med tanke på mediernes ulike bruksområder og kvalitetskrav.

Medieproduksjon

Hovedområdet omfatter hvordan mediedesign skal anvendes og bearbeides til funksjonelle medieprodukter for ulike mediebærere innenfor lærebedriftens tjeneste- og produktspekter. Hovedområdet omfatter kvalitetssikring for optimal gjengivelse og funksjonalitet av mediedesign til ulike medieprodukter. I hovedområdet inngår også å skape gode arbeidsrutiner og ferdigheter i bruk av verktøy, teknologi og utstyr.

Bedrift, kunde, marked

Hovedområdet omfatter lærebedriftens bedriftskultur, organisering, forretningsidé, markedsområde, kundegrupper og produkter og tjenester som ligger til grunn for bedriftens virksomhet. Hovedområdet omfatter videre kvalitetssikring av eget arbeid. Gjeldende regelverk for helse, miljø og sikkerhet inngår også.

Grunnleggende ferdigheter

Grunnleggende ferdigheter er integrert i kompetansemålene der de bidrar til utvikling av og er en del av fagkompetansen. I mediegrafikerfaget forstås grunnleggende ferdigheter slik:

Å kunne uttrykke seg muntlig i mediegrafikerfaget innebærer å kunne redegjøre for etiske og estetiske problemstillinger og uttrykke seg om estetiske og andre opplevelser knyttet til medieprodukter. Det dreier seg også om å kunne kommentere og vurdere egne og andres medieprodukter ved hjelp av fagterminologi.

Å kunne uttrykke seg skriftlig i mediegrafikerfaget innebærer å presentere ideer og arbeidsprosess, skrive om og redigere ned skriftlige tekster, lage titler og bildetekster, utføre korrektur og utforme rapporter. Det innebærer også å skrive variert og presist og kvalitetssikre eget arbeid.

Å kunne lese i mediegrafikerfaget innebærer å lese, tolke og forstå skriftlige tekster, bilder og andre visuelle uttrykk av ulik kompleksitet og vanskelighetsgrad innen ulike sjangrer i forskjellige medier. Det innebærer å sammenlikne og systematisere informasjon og å analysere og vurdere informasjonen kritisk.

Å kunne regne i mediegrafikerfaget innebærer å forstå en produksjonskalkyle og kunne beregne format, satsspeil, maler, utskyting, bildeoppløsning, filstørrelser og lyd.

Å kunne bruke digitale verktøy i mediegrafikerfaget innebærer å kunne framstille tekst, form, farge, lyd, bilder og multimedieprodukter ved hjelp av digitale verktøy og å kunne bruke slike verktøy til publisering av medieprodukter. Det dreier seg også om å kunne bruke slike verktøy til å søke etter og utveksle informasjon.

Kompetansemål

Etter Vg3

Mediedesign

Mål for opplæringen er at lærlingen skal kunne

- designe og vurdere ulike medieprodukter ut fra lærebedriftens tjenester og produktspekter
- forklare og ta hensyn til samspillet mellom estetikk, form, farge, bruksområde og budskap i arbeid med idéutvikling og komposisjon
- følge etiske normer for publisering i tråd med gjeldende regelverk
- redigere og vurdere egne og andres skriftlige tekster for å øke forståelsen og tydeliggjøre tekstene uten å endre innholdet
- vurdere bruk av ulike mediebærere ut fra kundens behov
- bruke komposisjonsprinsippene for skrift, bruke typografi som selvstendig komposisjon og begrunne valgene
- bruke og vurdere tekstelementer i sammenheng med bilder og grafikk
- vurdere hvordan ulike bilder egner seg til bruk i utforming av medieprodukter
- bruke bilder som hovedkomposisjon og som effekt- og atmosfæreskapende virkemiddel og begrunne valgene
- visualisere informasjon ved å bruke grafiskelementer og begrunne valgene
- kvalitetssikre egen designprosess for å oppnå optimal gjengivelse av farger og originalmaterieil
- bruke og vurdere lyd som effekt- og atmosfæreskapende virkemiddel
- vurdere hvordan ulike lydelementer egner seg til bruk i utforming av medieprodukter

Medieproduksjon

Mål for opplæringen er at lærlingen skal kunne

- forklare bruksområder for databaser i medieproduksjon, i distribusjon og til kunde
- bruke publiseringsverktøy for flermedial medieproduksjon
- forklare og bruke digital arbeidsflyt og følge kravene som stilles ved digitalisering av originalmaterieil til ulike mediebærere
- utføre og forklare fargekorrigering og bildebearbeiding
- bruke og forklare prinsipper og teknologi knyttet til fargerom og fargestyling i elektroniske og papirbaserte produkter
- indeksere og kategorisere tekst, lyd og bildematerieil i arkiv
- lagre medieprodukter i ulike formater på egnede lagringsmedier
- bruke bedriftens læringsressurser og arbeide systematisk og selvstendig med egne produkter
- delta i og vurdere egen rolle i prosjektarbeid og tverrfaglig samarbeid
- tilrettelegge arbeidsplassen ergonomisk og forebygge belastningsskader
- bruke teknologi og design som understøtter produksjon, funksjonalitet og brukervennlighet
- bruke interaksjonsdesign, animere tekst og bilder for ulike formater, redigere lyd og video for multimedieproduksjon og begrunne valgene
- bruke programvare profesjonelt, forklare utskytninger tilpasset ulike papirformater og trykkformer og begrunne valgene

Bedrift, kunde, marked

Mål for opplæringen er at lærlingen skal kunne

- redegjøre for bedriftens bransjetilknytning, organisering, forretningsidé, produkter og tjenester
- bruke bedriftens kvalitetssikringssystem for å kontrollere produktkvalitet mot oppsatte mål og standarder
- redegjøre for hvordan klager og reklamasjoner håndteres i bedriften
- bruke bedriftens sikkerhetsrutiner for registrering, behandling, distribusjon og lagring av data
- følge bedriftens krav til kundebehandling og bistå kunder med faglig rådgivning
- arbeide i tråd med gjeldende regelverk for helse, miljø og sikkerhet
- følge gjeldende regelverk for kildesortering og utslipp til ytre miljø

Vurdering

Vg3 mediegrafikerfaget

Bestemmelser for sluttvurdering:

Hovedområder	Ordning
Mediedesign	Alle skal opp til svenneprøven, som normalt skal gjennomføres innenfor en tidsramme på fem virkedager.
Medieproduksjon	
Bedrift, kunde, marked	Alle kandidater som ikke har fulgt normalt opplæringsløp, må ha bestått eksamen på Vg3-nivå i lærefaget. Eksamen utarbeides sentralt og sensureres lokalt.

De generelle bestemmelsene om vurdering er fastsatt i forskrift til opplæringsloven.